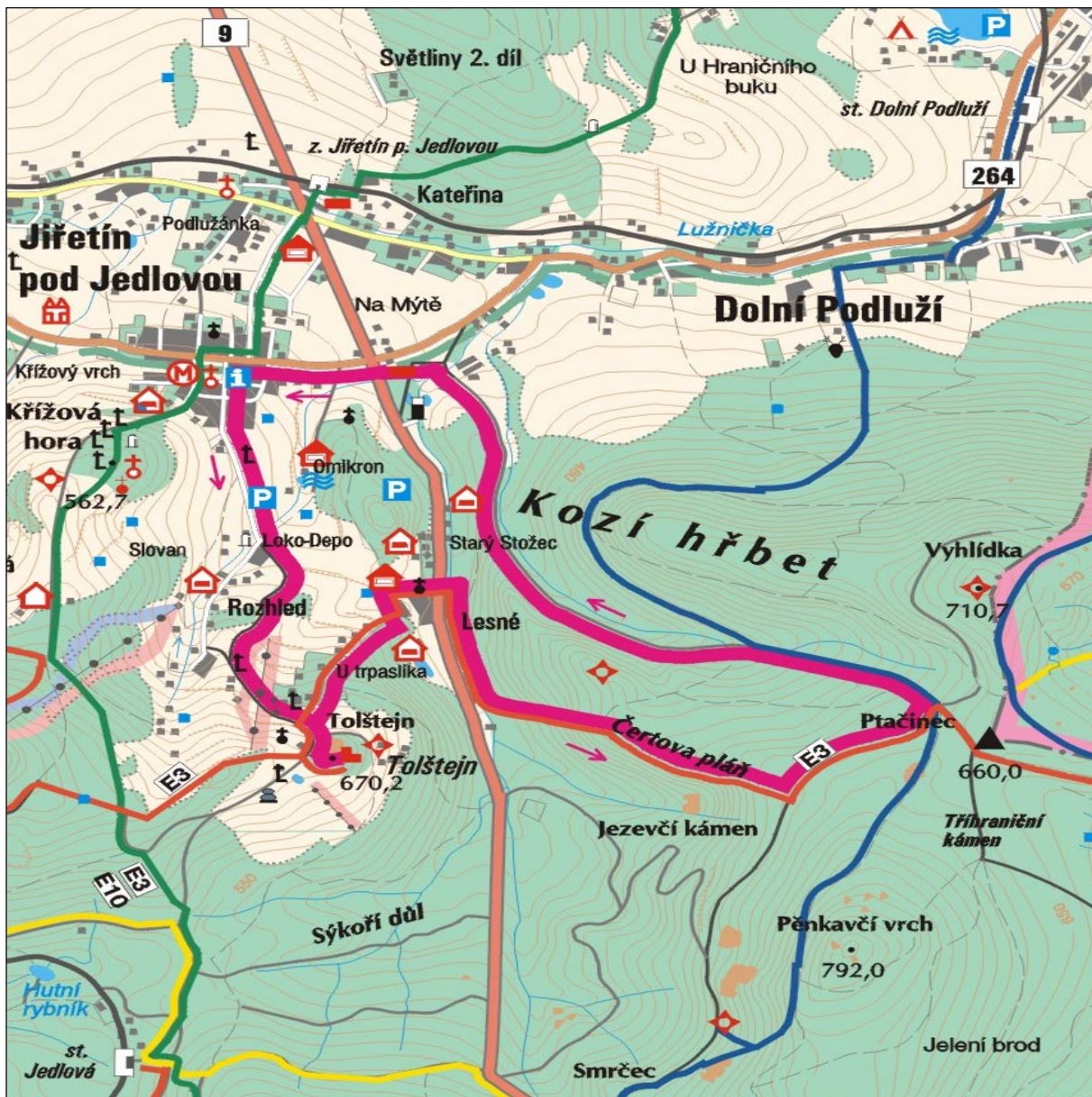

Trasa č. 12 Na hrad Tolštejn a do údolí Milířky

Jiřetín pod Jedlovou – Tolštejn – Lesné – pod Ptačincem – údolí Milířky – Na Mýtě – Jiřetín pod Jedlovou

Délka trasy: 10 km

Popis trasy

Z náměstí v Jiřetíně se vydáme po silniče vlevo od kostela vzhůru ke hradu Tolštejn, bývalému sídlu majitelů zdejšího panství. Z hradu se vrátíme na silničku a po několika metrech odbočíme po červené značce doprava až dojdeme na státní silnici v osadě Lesné. Tuto silnici přejdeme a stoupáme lesem na vrch Ptačinec. Při výstupu narazíme na naučnou stezku, kde uvidíme ukázky dolování rud v minulosti. Sledujeme tuto naučnou stezku, která později přejde na modrou značku. Když přijdeme k úvodní tabuli, pokračujeme stále po cestě ke zpracovně šneků a dále na křižovatku na Mýtě. Tuto křižovatku přejdeme a po silnici dojdeme do Jiřetína pod Jedlovou. Ve zdejších muzeu jsou uloženy nálezy z bývalých štol.

Zajímavá místa

Počátky hradu jsou spojeny s budováním obranné struktury na Žitavsku po smrti krále Otakara II. roku 1278. Zdejší mani byli ve službách Jindřicha z Lipé, který kraj opouští roku 1319. Tehdy směnil s králem Janem Žitavsko a panství hradu Krásný Buk, ke kterému mohl patřit i Tolštejn, za statky na Moravě. První zpráva o hradu je až z roku 1337, kdy žitavský kronikář Johann von Guben píše o jeho dobytí vojskem lužických měst. Kraj v okolí Tolštejna vlastnil v 60. letech 14. století Vaněk z Vartenberka. Je velmi pravděpodobné, že Tolštejn získal už v roce 1337. Dříve významnější Krásný Buk byl dobyt o dva roky později a nebyl důvod ho obnovovat. Poprvé je přímo jako držitel Tolštejna uváděn Václav z Vartenberka, Vaňkův vnuk, roku 1395. V letech 1398 – 1404 přešlo tolštejnské panství s hradem do majetku Hynka Berky z Dubé. V té době se vytvořilo rozsáhlé tolštejnské panství spojené s Českou Kamenicí, Žandovem a Chlumem. V 15. století se vystřídalo několik majitelů, ale roku 1607 byl hrad již pustý. Roku 1642 byl znovu obsazen císařskými vojsky. Švédský generál Wrangel jej však dobyl a vypálil.

Tolštejn

Osada Lesné

Osada Lesné, která se nachází v údolí Lesenského potoka, je nyní převážně součástí obce Jiřetín pod Jedlovou. Prochází jí silnice I. třídy 1/9 spojující Šluknovský výběžek s vnitrozemím. Nejstarší doklad o osadě se vztahuje k tzv. Lesnímu mlýnu z roku 1696. Zřejmě vznikla nedaleko dlouho hledané sklářské osady zvané Glassendorf. V polovině 18. století zde stálo 21 domů. V roce 1805 byla přes osadu do Středního sedla postavena současná silnice.

Naučná hornická stezka

Naučná hornická stezka je součástí místního hornického muzea, které je umístěno v objektu fary na náměstí v Jiřetíně pod Jedlovou. Součástí tohoto muzea je též štola sv. Jana Evangelisty, která je pro veřejnost přístupná od dubna do října. Samotná naučná stezka je dlouhá 4,5 km a je na ní umístěno celkem 8 informačních tabulí. Stezka zahrnuje štolu U Knížecí studánky dlouhou 208 m, jejímž úkolem zřejmě bylo odvodnit vyšší dobývky. Štola Milířka leží 120 m odtud u potoka. Je 192 m dlouhá a je evidovaným zimovištěm netopýrů. Dále zahrnuje stezka důl Berghaus, lom Bergwerkloch, lom na Čertově pláni, Lužickou poruchu a Šachtu na Kozím hřbetu.